

TERVISEAMET

Euroopa Maailu Arengu
Põllumajandusfond
Euroopa Investitsioonide
maasikafondid

Joogivee direktiivi muutmine, mõju toidukäitlejatele

Leena Albreht
Terviseameti
keskkonnatervise osakonna juhataja

29-30.10.2019

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Ajaloost

- ▶ Nõukogu direktiiv 98/83/EÜ, 3. november 1998, olmevee kvaliteedi kohta
- ▶ Sotsiaalministri 31.07.2001 määrus nr 82 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid
- ▶ Euroopa Komisjoni direktiiv (EL) 2015/1787, millega muudetakse nõukogu direktiivi 98/83/EÜ (olmevee kvaliteedi kohta) II ja III lisa

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Alates 01.10.2019

- ▶ Uus veeseadus
- ▶ Sotsiaalministri 24.09.2019 määrus nr 61 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid“
- ▶ Sotsiaalministri 03.10.2019 määrus nr 62 „Tervisekaitsenõuded mineraalveele ja allikaveele

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Veeseaduse §17. Joogivesi

(1) Joogivesi käesoleva seaduse tähenduses on algkujul või töödeldud vesi, mis on mõeldud joomiseks, keetmiseks, toiduvalmistamiseks või muuks olmeotstarbeks, olenemata vee päritolust ning sellest, kas see toimetatakse tarbijateni jaotusvõrgu kaudu, paagiga, pudelis või mahutis.

(2) Joogiveeks nimetatakse ka vett, mida mis tahes toidukäitleja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 01.02.2002, lk 1-24), artikli 3 lõikes 3 sätestatud tähenduses kasutab inimesele tarbimiseks mõeldud toodete või ainete tootmiseks, töötlemiseks, säilitamiseks või turustamiseks, välja arvatud juhul, kui **Veterinaar- ja Toiduamet** on kindlaks teinud, et vee kvaliteet ei saa mõjutada tarbimisvalmis toiduainete ohutust.

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Veeseaduse § 85 Joogivee kvaliteedinõuded

- ▶ (1) Joogivesi peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud kvaliteedinõuetele ning joogivee kvaliteeti tuleb kontrollida nimetatud lõike alusel kehtestatud nõuete kohaselt ja analüüsida sama lõike alusel kehtestatud meetoditega.

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

§ 87. Joogivee käitleja kohustused

- ▶ (1) Joogivee käitleja on ettevõtja, kelle tegevus on joogivee tootmine, varumine, töötlemine, pakendamine või muud toimingud, mille tulemusel on joogivesi kättesaadav tarbijale või teisele isikule, kes oma tegevuses peab kasutama joogivett tasuta eest või tasuta. Joogivee käitlejaks ei peeta individuaalsest veevõtukohast vee võtjat, kes võtab vett keskmiselt vähem kui 10 kuupmeetrit ööpäevas või vähem kui 50 inimese tarbeks, välja arvatud juhul, kui joogiveega varustamine on osa majandustegevusest või avalik-õiguslikust tegevusest.
- ▶ (2) Joogivee käitleja tagab jaotusvõrgu kaudu antava joogivee vastavuse käesoleva seaduse § 85 lõike 2 alusel kehtestatud nõuetele kohani, kus joogivesi saab kättesaadavaks teisele käitlejale või tarbijale, kui joogivee käitleja ja kinnistu omanik ei ole kokku leppinud teisiti.
- ▶ (3) Jaotusvõrgu kaudu kinnistuid joogiveega varustav joogivee käitleja on täitnud oma kohustuse joogivee kvaliteedinõuete tagamisel, kui ta tõendab, et joogivee mittevastavus kvaliteedinõuetele on põhjustatud kinnistu veevärgist.

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

§ 87. Joogivee käitleja kohustused

- ▶ (2) Joogivee käitleja tagab jaotusvõrgu kaudu antava joogivee vastavuse käesoleva seaduse § 85 lõike 2 alusel kehtestatud nõuetele kohani, kus joogivesi saab kättesaadavaks teisele käitlejale või tarbijale, kui joogivee käitleja ja kinnistu omanik ei ole kokku leppinud teisiti.
- ▶ (3) Jaotusvõrgu kaudu kinnistuid joogiveega varustav joogivee käitleja on täitnud oma kohustuse joogivee kvaliteedinõuete tagamisel, kui ta tõendab, et joogivee mittevastavus kvaliteedinõuetele on põhjustatud kinnistu veevärgist.

(4) Joogivee käitleja:

- 1) koostab joogivee kontrolli kava ning kooskõlastab selle Terviseametiga;
- 2) esitab Terviseametile joogivee kontrolli kava täitmise andmed ja järelevalveametniku nõudel katseprotokollide koopiad või väljavõttena andmebaasist uuringuandmed üks kord kvartalis kirjalikult või digitaalselt;
- 3) teeb joogivee saastatuse või saastatuse kahtluse korral järelevalveametniku nõudel lisauuringuid;
- 4) uurib joogivee kvaliteedinõuetele mittevastavuse põhjusi, rakendab vajalikke abinõusid puuduste kõrvaldamiseks ning teavitab puudustest viivitamata tarbijaid ja käitlemise asukoha järgset Terviseameti struktuuriüksust;
- 5) esitab tarbijaile ja järelevalveametnikule teabe käideldava joogivee nõuetekohasuse kohta avaliku teabe seaduses sätestatud korras;
- 6) teavitab Terviseametit joogivee saastamisest või vee andmise katkestamise igast juhtumist, mis kestab üle 24 tunni;
- 7) korraldab mikrobioloogiliste, keemiliste ja indikaatornäitajate uuringuid akrediteeritud laboris.

- ▶(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud joogivee kontrolli kava ajakohastatakse vähemalt iga viie aasta järel ja kooskõlastatakse Terviseametiga.

TERVISEAMET

Sotsiaalministri 24. 09. 2019. a. määrus nr 61
Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning
analüüsimeetodid
§ 3. Joogivee kvaliteet

- ▶ 1) Joogivett loetakse tervislikuks ja puhtaks, kui see ei sisalda mikroorganisme, parasiite ega mis tahes aineid sellisel arvul ega sellises koguses, mis kujutab potentsiaalset ohtu inimeste tervisele ning kui mikrobioloogilised ja keemilised kvaliteedinäitajad ei ületa käesoleva määruse §-des 4 ja 5 esitatud piirsaldusi.

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Sotsiaalministri 24. 09. 2019. a. määrus nr 61
Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning
analüüsimeetodid
§ 3. Joogivee kvaliteet

- ▶ (2) Joogivee mikrobioloogilised kvaliteedinäitajad, keemilised kvaliteedinäitajad ja indikaatorid (organoleptilisi omadusi mõjutavad ja üldist reostust iseloomustavad näitajad) ei tohi ületada käesoleva määruse §-des 4-6 sätestatud piirsaldusi ja §-s 7 sätestatud parameetri kontrollväärtusi, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tingimustel (riskihindamine).

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Mikrobioloogilised kvaliteedinäitajad jaotusvõrgu, mahutite ja tsisternide kaudu edastatavas joogiveses (määruse § 4 lg 1)

Näitaja	Ühik	Piirsisaldus	Meetod
<i>Escherichia coli</i>	arv /100 ml	0	EVS-EN ISO 9308-1 või EVS-EN ISO 9308-2
Enterokokid	arv/100 ml	0	EVS-EN ISO 7899-2

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Mikrobioloogilised kvaliteedinäitajad pudelitesse või kanistritesse villitavas joogiveses (määruse §4 lg 2)

Näitaja	Ühik	Piirsisaldus
<i>Escherichia coli</i>	arv / 250 ml	0
Enterokokid	arv / 250 ml	0
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	arv / 250 ml	0
Kolooniate arv 22 °C	arv/ml	100
Kolooniate arv 37 °C	arv/ml	20

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Keemilised kvaliteedinäitajad §5

- ▶ Akrüülamiid, Antimon, Arseen, Benseen, Benso(a)püreen, Boor, Bromaat, 1,2-dikloroetaan Elavhõbe, Epikloorhüdriin, Fluoriid, Kaadmium, Kroom, Nikkel, Nitraat, Nitrit, Pestitsiidid, Plii, Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud (PAH)m, Seleen, Tetrakloroeteen ja trikloroeteen, Trihalometaanid, Tsüaniid, Vask, Vinüülkloriid

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Indikaatorid § 6

- ▶ Alumiinium, Ammoonium, Elektrijuhtivus, Jääkkloor, Kloriid, Mangaan, Naatrium, Oksüdeeritavus, Orgaanilise süsiniku sisaldus, Raud, Sulfaat, Vesinikioonide kontsentratsioon, Hägusus, Maitse, Lõhn, Värvus, *Clostridium perfringens*, Kolooniade arv 22°C ; Coli-laadsed bakterid

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Jääkkloor

- ▶ Piirsaldus $\leq 0,5$ mg/l

Näitaja piirsaldust „ $\leq 0,5$ mg/l” kontrollitakse tarbija kraanist

- ▶ Piirsaldus ≤ 1 mg/l
- ▶ *Näitaja piirsaldust „ ≤ 1 ” kontrollitakse veetöötusjaamast väljuvas vees.*

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

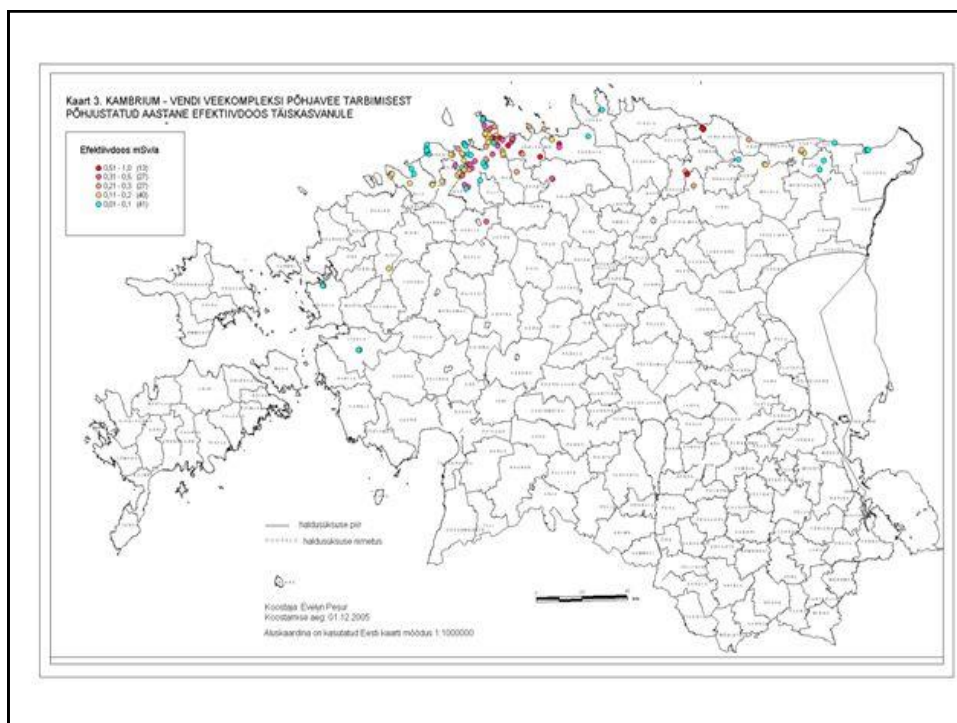

TERVISEAMET

Radioloogilised näitajad § 7 Indikatiivdoos

- ▶ Indikatiivdoosi seirel kasutatakse järgmist strateegiat:
 - 1) Kambriumi-vendi, ordoviitsiumi-kambriumi või ordoviitsiumi veekihist pärineva joogivee ja nende kihtide veega segatud muust veekihist pärineva joogivee korral määrab joogivee käitleja joogives raadiumi isotoopide Ra-226 ja Ra-228 kontsentratsiooni;
 - 2) käesoleva paragrahvi punktis 1 nimetamata veekihtidest ja pinnaveest pärineva joogivee korral indikatiivdoosi ei seirata;

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

§ 11. Joogivee kontrolli kavandamine

- ▶ (1) Joogivee käitleja peab koostama ja Terviseametiga kooskõlastama joogivee kontrolli kava. Joogivee kontrolli kava ajakohastatakse vähemalt iga viie aasta tagant ja kooskõlastatakse Terviseametiga.
- ▶ 6) Joogivee kontrolli kava võib põhineda käesoleva määruse § 12 lõikes 1 nimetatud riskihinnangul.

TERVISEAMET

§ 12. Riskihindamine

- ▶ (1) Joogivee käitleja võib teha erandeid §-s 10 esitatud tava- ja süvakontrolli näitajatest ja proovivõtusagedustest, kui ta on koostanud riskihinnangu, mis kooskõlastatakse Terviseametiga.

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Joogiveega kokkupuutuvad materjalid

- ▶ Joogivee käitlemisel joogiveega kokku puutuvad veevarustussüsteemi seadmed, vahendid ja materjalid ei tohi halvendada joogivee kvaliteeti ega ohustada inimese tervist otseselt ega kaudselt ning peavad olema kooskõlas ehitusseadustiku § 11 ja selle alusel kehtestatud nõuetega ning kiirgusseaduse §-ga 22.

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Tühistatud alates 01.10.2019:

- ▶ Sotsiaalministri 2. 01. 2003. a määrus nr 1 “Joogivee tootmiseks kasutatava või kasutada kavatsetava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded”

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Tulemas

- ▶ Uus joogivee direktiiv
 - ▶ Uued näitajad
 - ▶ Riskihindamine
 - ▶ Joogiveega kokkupuutuvad materjalid
 - ▶ Kontrolli sagedus

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE

TERVISEAMET

Täna tähelepanu eest

USALDUSVÄÄRNE ASJATUNDLIK AVATUD HOOLIV EETILINE